

Voľby 2020: Postoj politických strán k občianskej spoločnosti

Bratislava, 25. február 2020 - **Tí, ktorých si verejnosť zvolí v nasledujúcich dňoch do parlamentu, budú určovať podmienky pre občiansku spoločnosť, a teda pre všetkých aktívnych obyvateľov. Preto sa platforma Hlas občianskych organizácií rozhodla analyzovať legislatívne návrhy predložené v končiacom volebnom období a zhodnotiť volebné programy súčasných kandidátov v parlamentných voľbách.**

Máme register mimovládnych organizácií a nemáme zahraničných agentov

„Občianska spoločnosť a jej fungovanie v priebehu posledného volebného obdobia bola v centre pozornosti poslancov veľmi okrajovo, avšak niektoré návrhy mohli výrazne nepriaznivo zasiahnuť do jej fungovania. V konečnom dôsledku sme to však ustáli a občianske organizácie môžu naďalej slobodne vykonávať svoju činnosť. Keď budú v NR SR sedieť ľudia, ktorým na občianskej spoločnosti záleží, tak to s ňou dopadne dobre,“ hodnotí Katarína Batková, jedna zo zástupkyň platformy.

V končiacom volebnom období boli v NR SR predložené desiatky legislatívnych návrhov, ktoré sa rôznym spôsobom týkali občianskej spoločnosti. Platforma Hlas občianskych organizácií preto pre svoju analýzu vybrala 34 návrhov, ktoré bezprostredne ovplyvňovali existenciu a financovanie občianskych organizácií a účasť občanov na správe vecí verejných.

V siedmom volebnom období podľa analýzy platformy za legislatívne návrhy, ktoré mohli pozitívne ovplyvniť občiansku spoločnosť, hlasovali najčastejšie strany OĽaNO (31-krát) SaS (29-krát) a Sme rodina (23, 5-krát¹). Prijatie zákona o registri MNO², ktorým sa zriadil jednotný a transparentný register všetkých MNO, bolo jedným z príkladov pozitívnych krokov parlamentu.

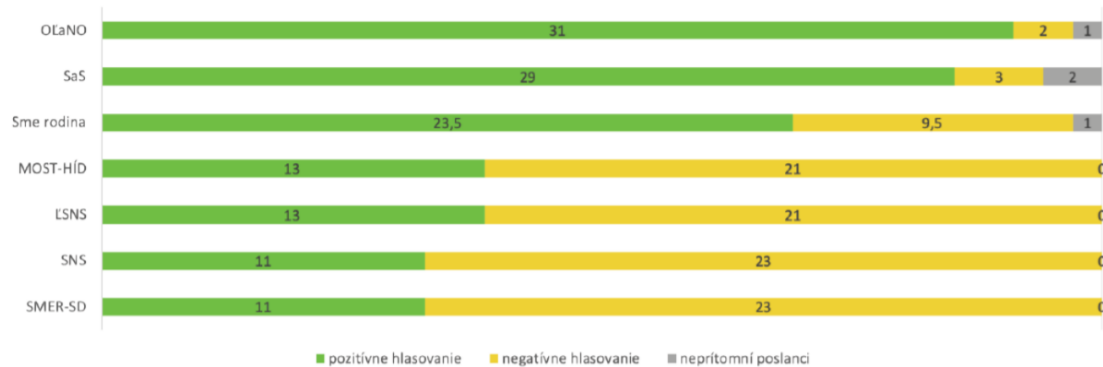
Analýza platformy ukázala, že za legislatívne návrhy, ktoré mohli negatívne ovplyvniť občiansku spoločnosť, hlasovali v NR SR najčastejšie strany SMER – SD a SNS (každá 23-krát), ĽSNS a MOST – HÍD (každá 21-krát). V siedmom volebnom období čelila občianska spoločnosť napríklad pokusu o zmenu zákona o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby³. Ten nakoniec úspešne neprešiel hlasovaním parlamentu, vďaka čomu nie sú organizácie financované aj zo zahraničia označované za zahraničných agentov.

¹ 0,5 bodu bolo poslaneckému klubu udelených v prípade, že hlasovanie členov a členiek bolo „pol na pol“, a teda nebolo jednoznačné

² Zákon č. 346/2018 o registri mimovládnych neziskových organizácií

³ Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby

Výsledky hlasovaní poslancov NR SR vo volebnom období 2016-2020

Budúcnosť občianskej spoločnosti podľa volebných programov

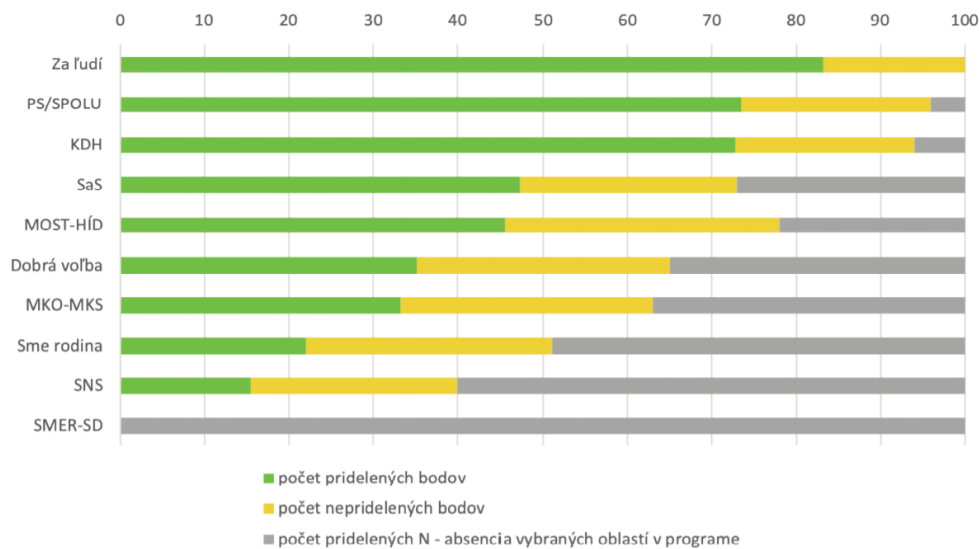
„Ostatné obdobie bolo v našej krajine špecifické aj tým, že niektoré politické strany spochybňovali občiansku spoločnosť a nepravdy interpretovali ako fakty. To v prvom rade demotivuje práve aktívnych občanov a nezmyselne vnáša nedôveru verejnosti voči občianskej spoločnosti. Nevyhýbame sa kritike, tá však musí byť konštruktívna, pretože len tak občiansku spoločnosť posunie dopredu a zlepši podmienky pre všetkých aktívnych a angažovaných ľudí. Preto veríme, že aj tieto informácie pomôžu verejnosti pri zodpovednom rozhodovaní sa vo voľbách,“ vysvetľuje Ivana Kohutková, jedna zo zástupkyň platformy.

Je zrejmé, že tí, ktorých si verejnosť zvolí v nasledujúcich dňoch do parlamentu, budú určovať podmienky pre všetkých aktívnych ľudí. Preto sa experti a expertky platformy sústredili aj na volebné programy politických strán. Išlo o strany, ktoré dlhodobo dosahujú 3 a viac percent vo volebných prieskumoch relevantných prieskumných agentúr⁴ (Dobrá voľba, KDH, ĽSNS, MKO - MKS, MOST-HÍD, hnutie OĽaNO, volebná koalícia PS/SPOLU, SaS, hnutie Sme rodina, SMER - SD, SNS, Za ľudí), a ktoré boli publikované pred 6. 2. 2020. Z tohto dôvodu konečné hodnotenie nezahŕňa programy strán ĽSNS a OĽaNO.

Vybraným oblastiam sa v najväčšej miere venoval program strany Za ľudí, ktorý získal v hodnotení platformy 83,25 bodu. Za ňou nasledovali programy strán PS/Spolu (73,25 b.), KDH (72,75 b.), SAS (47,25 b.), MOST-HÍD (45,5 b.), Dobrá voľba (35,25 b.), MKO-MKS (33,25 b.), Sme rodina (22 b.) a SNS (15,5 b.). Politický program strany SMER – SD sa nevenoval ani jednej z uvedených oblastí, a z tohto dôvodu nezískal žiadne body.

⁴ AKO, Focus a Median SK

Výsledky hodnotenia volebných programov

Posudzovanie programov zahŕňalo deväť oblastí programov:

- demokratický charakter štátu;
- zahranično-politická orientácia;
- zapojenie mimovládnych neziskových organizácií (MNO) pri poskytovaní verejných služieb pokiaľ ide o podmienky a finančné zabezpečenie pôsobenia MNO;
- prístup k rozhodovaniu;
- zachovanie a rozvoj inštitucionálneho rámca vzťahu medzi MNO, prípadne vytvorenie finančných podmienok pre fungovanie inštitucionálneho vzťahu;
- rámec pre zakladanie, registrovanie, fungovanie a zánik MNO;
- nedeštrukcia MNO;
- financovanie činnosti MNO;
- podpora skutočného dobrovoľníctva), za ktoré im boli pridelený konkrétny počet bodov.